

VPRAŠALNIK BRALNE MOTIVACIJE ZA STAREJŠE UČENCE – VBM-st

Pred teboj je vprašalnik o branju. Prosimo te, da nanj odgovoriš tako, kot velja zate. V vprašalniku ni pravih oz. napačnih odgovorov.

Na posamezne trditve odgovarjaš tako, da pri vsaki trditvi obkrožiš:

- 1 – če ta trditev zate sploh ne drži,
- 2 – če trditev zate v glavnem ne drži,
- 3 – če trditev zate delno drži,
- 4 – če trditev zate v glavnem drži,
- 5 – če trditev zate v celoti drži.

Pomembno je, da ne izpustiš nobene trditve.

	Sploh ne drži	V glavnem ne drži	Delno drži	V glavnem drži	V celoti drži
1. Pogosto obiščem knjižnico.	1	2	3	4	5
2. Všeč so mi težke knjige.	1	2	3	4	5
3. Vem, da bom letos veliko prebral.	1	2	3	4	5
4. Berem le toliko, kolikor je nujno potrebno za šolo.	1	2	3	4	5
5. Če učiteljica razpravlja o zanimivih temah, o tem kaj več preberem.	1	2	3	4	5
6. Berem, zato ker moram.	1	2	3	4	5
7. Všeč mi je, kadar me vsebina knjige pripravi k razmišljanju.	1	2	3	4	5
8. Če hočem izvedeti kaj več o svojih hobijih, preberem različne stvari o njih.	1	2	3	4	5
9. Sem dober bralec.	1	2	3	4	5
10. Berem domišljajske zgodbe.	1	2	3	4	5
11. Pogosto berem svojemu bratu, sestri ali komu drugemu.	1	2	3	4	5
12. Všeč mi je, če sem edini, ki pozna odgovor o tem, kar smo brali.	1	2	3	4	5
13. Berem zato, da se naučim kaj novega o stvareh, ki me zanimajo.	1	2	3	4	5
14. Prijatelji mi včasih rečejo, da sem dober bralec.	1	2	3	4	5
15. Z branjem se naučim več kot večina drugih učencev v razredu.	1	2	3	4	5
16. Rad berem o novih stvareh.	1	2	3	4	5
17. Všeč mi je, ko me učitelj pohvali, da sem dober bralec.	1	2	3	4	5
18. Rad sem najboljši v branju.	1	2	3	4	5
19. Veselim se, če moje branje dobro ocenjujejo.	1	2	3	4	5
20. Včasih berem svojim domačim.	1	2	3	4	5

Vprašalnik bralne motivacije za starejše učence, prirejeno po vprašalniku Wigfielda in Guthrieja, 1997; priredba Pečjak s sod., 2006 v: Pečjak, S., Bucik, N., Gradišar, A. in Peklaj, C. (2006). *Bralna motivacija v šoli: merjenje in razvijanje*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.

Projekt: Opolnomočenje učencev z izboljšanjem bralne pismenosti in dostopa do znanja

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

21. S prijatelji si rad izmenjujem knjige ali revije.	1	2	3	4	5
22. Pomembno se mi zdi, da sem med boljšimi bralci v razredu.	1	2	3	4	5
23. Ne maram brati besedil, v katerih so pretežke besede.	1	2	3	4	5
24. Med branjem si zgodbo tudi živo predstavljam.	1	2	3	4	5
25. Domače naloge pri branju naredim tako, kot želi učiteljica.	1	2	3	4	5
26. Težkih stvari se običajno naučim z branjem iz knjig.	1	2	3	4	5
27. Ne maram vprašanj o pomenu besed (npr.: kaj pomeni beseda ...).	1	2	3	4	5
28. Zapletenih zgodb ni zabavno brati.	1	2	3	4	5
29. Vesel sem, kadar kdo pohvali moje branje.	1	2	3	4	5
30. Zdi se mi, da se kar spoprijateljim z osebami v dobrih knjigah.	1	2	3	4	5
31. Starši mi pogosto rečejo, da dobro berem.	1	2	3	4	5
32. Zelo pomembno se mi zdi, da opravi vse naloge iz branja.	1	2	3	4	5
33. S prijatelji se pogovarjamo o tem, kar beremo.	1	2	3	4	5
34. Ko berem o neki zanimivi zadevi, včasih kar izgubim občutek za čas.	1	2	3	4	5
35. Rad dobim pohvale za svoje branje.	1	2	3	4	5
36. Ocenjevanje branja bi bil lahko dober način, da bi izvedel, kako dobro bereš.	1	2	3	4	5
37. Rad pomagam sošolcem pri šolskem branju.	1	2	3	4	5
38. Berem zato, da bi izboljšal svojo oceno pri slovenščini.	1	2	3	4	5
39. Moji starši se zanimajo za to, kako dobro berem.	1	2	3	4	5
40. Uživam v dolgih, domišljijah knjigah, ki me prevzamejo.	1	2	3	4	5
41. Doma rad pripovedujem o tem, kaj berem.	1	2	3	4	5
42. Če me stvari, ki jih delamo v šoli, zanimajo, lahko o tem berem tudi zahtevno gradivo.	1	2	3	4	5
43. Uživam v branju knjig o ljudeh v različnih deželah.	1	2	3	4	5
44. Berem veliko pustolovskih zgodb.	1	2	3	4	5
45. Svoje bralne obveznosti skušam vedno pravočasno opraviti.	1	2	3	4	5
46. Če je knjiga zanimiva, mi je vseeno, kako zahtevna je za branje.	1	2	3	4	5
47. Rad končam obveznosti za domače branje ali bralno značko prej kot ostali sošolci.	1	2	3	4	5
48. V primerjavi z drugimi stvarmi v šoli (šport, računanje, risanje, petje ...) mi gre branje najbolje.	1	2	3	4	5
49. Pripravljen sem se zelo potruditi, da bi bral bolje kot moji sošolci.	1	2	3	4	5
50. Ni mi všeč, če v zgodbi nastopa veliko ljudi.	1	2	3	4	5
51. Zdi se mi pomembno, da sem dober bralec.	1	2	3	4	5
52. V primerjavi z drugimi stvarmi, ki jih delam, se mi zdi pomembno, da sem dober bralec.	1	2	3	4	5

Vprašalnik bralne motivacije za starejše učence, prirejeno po vprašalniku Wigfielda in Guthrieja, 1997; priredba Pečjak s sod., 2006 v: Pečjak, S., Bucik, N., Gradišar, A. in Peklaj, C. (2006). *Bralna motivacija v šoli: merjenje in razvijanje*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.

Hvala za sodelovanje.

Opis instrumenta

Namenjen učencem osmega razreda osnovne šole, vendar lahko iste norme uporabimo kot *približen okvir* za razlago rezultatov učencev od šestega do devetega razreda osnovne šole.

Vprašalnik sestavlja 52 postavk, ki so razvrščene v 4 faktorje:

1. **zunanja motivacija za branje,**
2. **interes za branje in branje v socialnem kontekstu,**
3. **vklučenost in zatopljenost v branje,**
4. **zaznavanje branja kot težke aktivnosti.**

Faktor 1 – zunanja motivacija za branje¹ vključuje naslednje postavke:

12. Všeč mi je, če sem edini, ki pozna odgovor o tem, kar smo brali.
17. Všeč mi je, ko me učitelj pohvali, da sem dober bralec.
18. Rad sem najboljši v branju.
19. Veselim se, če moje branje dobro ocenjujejo.
22. Pomembno se mi zdi, da sem med boljšimi bralci v razredu.
29. Vesel sem, kadar kdo pohvali moje branje.
35. Rad dobim pohvale za svoje branje.
36. Ocenjevanje branja bi bil lahko dober način, da bi izvedel, kako dobro bereš.
47. Rad končam obveznosti za domače branje ali bralno značko prej kot ostali sošolci.
49. Pripravljen sem se zelo potruditi, da bi bral bolje kot moji sošolci.
51. Zdi se mi pomembno, da sem dober bralec.
52. V primerjavi z drugimi stvarmi, ki jih delam, se mi zdi pomembno, da sem dober bralec.

Faktor 2 – interes in branje v socialnem kontekstu vključuje postavke:

5. **Če učiteljica razpravlja o zanimivih temah, o tem še sam kaj več preberem.**

¹ Postavke so oštevilčene tako, kot se pojavljajo v vprašalniku.

8. Če hočem izvedeti kaj več o svojih hobijih, preberem različne stvari o njih.

11. Pogosto berem svojemu bratu, sestri ali komu drugemu.
13. Berem zato, da se naučim kaj novega o stvareh, ki me zanimajo.
14. Prijatelji mi včasih rečejo, da sem dober bralec.
15. Z branje se naučim več kot večina drugih učencev v razredu.
20. Včasih berem svojim domačim.
21. S prijatelji si rad izmenjujem knjige ali revije.
25. Domače naloge pri branju naredim tako, kot želi učiteljica.
26. Težkih stvari se običajno naučim z branjem iz knjig.
31. Starši mi pogosto rečejo, da dobro berem.
32. Zelo pomembno se mi zdi, da opravim vse naloge iz branja.
33. S prijatelji se pogovarjamo o tem, kar beremo.
37. Rad pomagam sošolcem pri šolskem branju.
39. Moji starši se zanimajo za to, kako dobro berem.
41. Doma rad pripovedujem o tem, kaj berem.
42. Če me stvari, ki jih delamo v šoli, zanimajo, lahko o tem berem tudi zahtevno gradivo.
48. V primerjavi z drugimi stvarmi v šoli (risanje, petje, računanje ...) mi gre branje najbolje.

Faktor 3 – vključenost in zatopljenost v branje vključuje postavke:

1. Pogosto obiščem knjižnico.
3. Vem, da bom letos veliko prebral.
4. *Berem le toliko, kolikor je nujno potrebno za šolo.²*
6. *Berem zato, ker moram.*
- 7. Všeč mi je, kadar me vsebina knjige pripravi k razmišljanju.**
10. Berem domišljajske zgodbe.
16. Rad berem o novih stvareh.
24. Med branjem si zgodbo tudi živo predstavljam.
- 30. Zdi se mi, da se kar spoprijateljim z osebami v dobrih knjigah.**
- 34. Ko berem o neki zanimivi zadevi, včasih kar izgubim občutek za čas.**
40. Uživam v dolgih, domišljajskih knjigah, ki me prevzamejo.
43. *Uživam v branju knjig o ljudeh v različnih deželah.*

² Trditve v ležečem tisku, se vrednotijo obrnjeno.

46. Če je knjiga zanimiva, mi je vseeno, kako zahtevna je za branje.

Faktor 4 – zaznavanje branja kot težke aktivnosti vključuje naslednje postavke:

2. Všeč so mi težke knjige.

9. Sem dober bralec.

23. Ne maram brati besedil, v katerih so pretežke besede.

27. Ne maram vprašanj o pomenu besed (npr.: kaj pomeni beseda ...).

28. Zapletenih zgodb ni zabavno brati.

44. Berem veliko pustolovskih zgodb.

45. Svoje bralne obveznosti skušam vedno opraviti pravočasno.

50. Ni mi všeč, če v zgodbi nastopa veliko ljudi.

Cronbachovi alfa koeficienti zanesljivosti posameznih faktorjev po vrsti so: 0,90, 0,88, 0,88 in 0,67.

Podrobnejši opis Vprašalnika bralne motivacije za starejše učence, navodila za uporabo vprašalnika, vrednotenje in način interpretacije rezultatov so v: Pečjak, S., Bucik, N., Gradišar, A. in Peklaj, C. (2006). Bralna motivacija v šoli: merjenje in razvijanje. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo, str. 80–99.